
**ESTRATÈGIA
D'IMPULS DE
L'AGENDA 2030
A LA CIUTAT DE
BARCELONA**

**MESURA
DE GOVERN**

ESTRATÈGIA D'IMPULS DE L'AGENDA 2030 A LA CIUTAT DE BARCELONA. MESURA DE GOVERN

CONTINGUTS I REDACCIÓ
Oficina del Comissionat de l'Agenda 2030

EDICIÓ ELECTRÒNICA
Gener de 2020

EDITA
Ajuntament de Barcelona. Comissionat d'Agenda 2030

DISSENY I MAQUETACIÓ
Direcció de Serveis Editorials, Ajuntament de Barcelona

DL:

Índex de continguts

A. Antecedents	4
B. L'oportunitat de l'Agenda 2030	6
C. El paper de Barcelona en l'Agenda 2030	9
D. Objectiu de la mesura de govern	12
E. Línia estratègica 1. L'Agenda 2030 a l'Ajuntament	13
F. Línia estratègica 2. L'Agenda 2030 a la ciutat	16
G. Línia estratègica 3. Barcelona 2030 internacional	18
H. Calendari	20

A. Antecedents

Davant la urgència dels grans reptes globals, al final del 2015 les Nacions Unides va definir disset objectius de desenvolupament sostenible (ODS) fonamentals per preservar el planeta i fer possible una vida digna per a totes les persones que hi viuen. Aquests ODS configuren l'anomenada Agenda 2030, que va ser aprovada de forma unànime pels 193 estats membres de les Nacions Unides.

L'Agenda 2030 és un pla d'acció per assolir els disset objectius de desenvolupament sostenible següents:

1. Fi de la pobresa
2. Fam zero
3. Salut i benestar
4. Educació de qualitat
5. Igualtat de gènere
6. Aigua neta i sanejament
7. Energia neta i assequible
8. Treball digne i creixement econòmic
9. Indústria, innovació i infraestructures
10. Reducció de les desigualtats
11. Ciutats i comunitats sostenibles
12. Consum i producció responsables
13. Acció climàtica
14. Vida submarina
15. Vida terrestre
16. Pau, justícia i institucions sòlides
17. Aliança pels objectius

4

Estratègia
d'impuls de
l'Agenda 2030
a la ciutat de
Barcelona

Basant-se en la Declaració universal dels drets humans, l'Agenda 2030 planteja l'erradicació de la pobresa com el principal repte que tenim i com un requisit indispensable per al desenvolupament sostenible. A la vegada, apunta que no s'ha de deixar ningú enrere i reconeix la indivisibilitat del desenvolupament sostenible: “El desenvolupament sostenible reconeix que l'erradicació de la pobresa en totes les seves formes i dimensions combat la desigualtat dins i entre els països, conserva el planeta, crea un creixement econòmic inclusiu i sostenible, i fomenta la inclusió social”.¹

Però el naixement de la noció de *desenvolupament sostenible* es produeix 40 anys abans, a la dècada dels setanta, concretament, amb la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Humà de 1972,² que debat sobre la necessitat de delimitar els “drets” de la “família humana” a un entorn saludable i productiu. Com a continuació d'aquesta conferència, i després de les crisis energètiques dels anys setanta,³ les Nacions Unides encarreguen a l'exprimera ministra noruega, Gro Harlem Brundtland presidir la Comissió Mundial sobre Medi Ambient i Desenvolupament, amb l'objectiu d'elaborar “una agenda global per al canvi” que vagi més enllà d'oferir solucions ambientals, que també són necessàries, i que defineixi un “creixement econòmic contundent i alhora socialment i ambientalment sostenible”. Les conclusions de la Comissió es poden trobar en l'Informe Brundtland, conegut pel subtítol “Our Common Future” (“El nostre futur comú”).⁴

No va ser, però, fins a l'any 2000, durant la Conferència del Mil·lenni de les Nacions Unides, que apareix un primer pla d'acció –que inclou els objectius de desenvolupament del mil·lenni (ODM), que havien d'assolir-se l'any 2015– i que pretenia impulsar la cooperació entre el Nord i el Sud globals per afavorir el desenvolupament. Tanmateix, l'any 2012, s'observa que l'assoliment d'aquests ODM és irregular i que fomenta un model de desenvolupament que genera desigualtats i fortes externalitats ambientals

1. https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

2. <http://www.un-documents.net/unche.htm>

3. https://elpais.com/diario/1979/06/28/economia/299368803_850215.html

4. <http://www.un-documents.net/ocf-cf.htm>

negatives. Així, les Nacions Unides, preveient la necessitat de continuar avançant més enllà del 2015, crea un equip de treball per a l'Agenda de desenvolupament post-2015, orientada a transformar economies tant desenvolupades com en vies de desenvolupament per reduir desigualtats i preservar el planeta. A partir d'aquest equip de treball, es dissenyen l'Agenda 2030 i els objectius de desenvolupament sostenible.

B. L'oportunitat de l'Agenda 2030

Els disset ODS es desglossen en un total de 169 fites, que, en conjunt, dibuixen una societat més inclusiva, pròspera, justa i sostenible. Tanmateix, l'Agenda 2030 és més que un conjunt d'objectius i fites. Prova d'això és que en la primera frase de la Declaració de les Nacions Unides,⁵ es recorda que aquesta agenda és un pla d'acció per a les persones, el planeta i la prosperitat.

La necessitat de trencar el cercle viciós del model actual de desenvolupament

Aquestes primeres dècades del segle XXI han demostrat que segurament ens trobem en una època molt més inestable i sobretot incerta que èpoques anteriors, amb factors importants com ara:

- la crisi econòmica de la darrera dècada, amb els impactes en desigualtats que ha generat i que ha precaritzat encara més les persones joves i les persones immigrades, ha erosionat les classes mitjanes i ha polaritzat més la distribució de la renda i del patrimoni;
- el canvi climàtic, amb unes conseqüències ambientals, econòmiques, socials i migratòries (amb episodis de desplaçaments migratoris forçosos) ja palpables a tot el món, o
- la nova revolució tecnològica, que, a curt termini, ja està generant tensions econòmiques entre els Estats Units i la Xina, amb efectes en l'economia global i, a llarg termini, amb l'impacte que pot tenir la intel·ligència artificial en el mercat laboral, fet que encara pot implicar unes conseqüències més grans en les desigualtats sobrevingudes per la crisi econòmica anterior.

Aquesta realitat fa que visquem en una època d'una incertesa molt més gran que en èpoques anteriors i amb la incògnita de si serem capaços de deixar un món millor a les generacions futures.

I aquesta realitat, amb un present incert i un futur pessimista, és producte del model de societat actual, un model de societat segrestat dins d'un cercle viciós, que, com més es perpetua, més incertesa genera.

Aquest model ha demostrat que el creixement econòmic no ha anat acompanyat d'una distribució equitativa de la riquesa ni de més oportunitats per als col·lectius més desfavorits i que tampoc ha sigut suficientment respectuós amb el medi natural. Cal afegir, a aquesta fallida del model de societat, la manca de protecció dels drets dels col·lectius i les persones més desfavorits o en situació de vulnerabilitat.

Aquest és un model que, en termes ambientals, genera l'emergència climàtica i proposa mesures urgents, però que no està preveient l'impacte econòmic d'aquestes mesures ni les possibilitats de col·laboració amb altres actors que permetin oferir solucions d'impacte, que també siguin més viables per al conjunt de la societat. Una prova d'aquest plantejament de solucions d'urgència a escala climàtica sense tenir en compte l'impacte social o econòmic, la trobem en l'impacte que ha tingut (acompanyat d'altres efectes) en la societat francesa la pujada d'impostos dels productes energètics a França, amb la pujada consegüent dels preus dels carburants,⁶ i l'aparició del fenomen de les "armilles grogues".⁷

Aquest model actual, en definitiva, proposa solucions d'abast molt limitat sense valorar l'oportunitat de generar riquesa a partir d'un canvi de model basat en les aliances

5. https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

6. https://fr.wikipedia.org/wiki/Mouvement_des_Gilets_jaunes#cite_note-13

7. Aronof, K.; Battistoni, A.; Aldana Cohen, D.; Riofrancos, T. (2019). *A Planet to Win. Why we need a Green New Deal*, Verso.

entre el conjunt d'actors de la societat i que impulsi un model econòmic socialment i ambientalment sostenible.

Respecte a aquestes aliances, l'Agenda 2030 ens demana fomentar-les, tal com apunta l'ODS 17. Aquesta interpel·lació és una oportunitat per revisar i enfortir aliances, per garantir que estiguin sempre al servei de la ciutadania i que aportin valor afegit per a la societat, i per fer que les aliances del sector públic amb el sector privat s'entenguin en un sentit ampli, de manera que el sector privat inclogui el teixit empresarial, les entitats i els moviments ciutadans.

El cercle virtuós de l'Agenda 2030

Davant d'aquest model obsolet i rebutjat, com demostra l'onada de protestes i malestar que recorre moltes ciutats del món, cal aixecar-se i proposar un model nou.

L'Agenda 2030, tal com es continua dient en la mateixa declaració, avisa que la sostenibilitat s'ha d'entendre en tres dimensions, inseparables entre si, que són (per aquest ordre en la declaració) l'econòmica, la social i l'ambiental.

Aquesta triple visió de la sostenibilitat explica l'oportunitat de posar en pràctica l'Agenda 2030. Per primera vegada, el conjunt dels estats del món prenen consciència que no es pot fer front al repte ambiental sense deixar de considerar els reptes econòmic i social, i viceversa: voler resoldre les desigualtats socials requereix solucions viables econòmicament i, a la vegada, ambientalment sostenibles. Finalment, l'Agenda 2030 proposa definir un model econòmic nou que, tot i garantir la generació de riquesa, sigui viable ambientalment i no deixi ningú enrere. Aquesta és la força de l'Agenda 2030, la força de voler abordar a la vegada els grans reptes que vivim com a societat.

L'Agenda 2030 ens mostra un nou model que ens diu que hem de resoldre l'emergència climàtica amb un model econòmic que sigui més distributiu i generi cohesió social, un nou model que garanteixi la generació de riquesa i el creixement, però que alhora ens obligui a treballar de forma diferent, a buscar noves solucions i, en definitiva, que ens obligui a innovar.

Per això, l'Agenda 2030 ens proposa un cercle virtuós on la trobada de solucions que mitiguin el canvi climàtic ha de generar riquesa econòmica (gràcies a una evolució cap a l'economia verda) sense deixar ningú enrere. I per assolir aquest cercle virtuós, per impulsar aquesta innovació, l'Agenda 2030 ens recorda que ho hem de fer a partir d'un nou model de governança basada en les aliances entre tots els actors: públics, privats, societat civil i acadèmia.

I és que l'Agenda 2030 ens mostra un horitzó clar per intentar revertir les amenaces que afronta la societat en general, i l'europea en particular, que es poden resumir en l'amenaça del canvi climàtic, el repte de la digitalització de l'economia i la robotització de la mà d'obra, i la incertesa econòmica i les creixents desigualtats socials que patim des de la gran recessió. Mirant-ho en positiu, l'Agenda 2030 ens ofereix una visió de com podria i hauria de ser la nostra societat, i Barcelona en particular, d'aquí a deu anys: ambientalment més verda, socialment més inclusiva i econòmicament més pròspera.

L'Agenda 2030 i els objectius de desenvolupament sostenible són un marc de referència clar i, sobretot, acordat entre tots per intentar reduir tota aquesta incertesa i inestabilitat i mirar de garantir que, efectivament, siguem capaços d'oferir un món millor als nostres fills i filles. En definitiva, l'Agenda 2030 és la garantia del dret a tenir un futur com a societat.

L'obligatorietat de complir amb l'Agenda 2030

Més enllà de la virtut que representa l'Agenda 2030 i, per tant, de l'oportunitat que representa aplicar-la, cal tenir en compte l'obligació moral que suposa assumir-la, ja que assumir l'Agenda 2030 vol dir:

- Adquirir un compromís amb les necessitats de la ciutadania i, per tant, exercir les obligacions d'un govern.
- Treballar per oferir més oportunitats vitals als col·lectius més desfavorits.
- Ser solidaris amb les generacions futures i treballar perquè gaudeixin de millors oportunitats.
- Ser solidaris amb els pobles veïns i amb la comunitat internacional.

En definitiva, assumir l'Agenda 2030 és un acte de responsabilitat, solidaritat i justícia social i generacional.

C. El paper de Barcelona en l'Agenda 2030

L'Agenda 2030 i el món local

En la formulació dels ODS, que va comportar el procés de consulta més gran de la història fet a escala planetària, els governs locals també hi van fer sentir la veu, per assegurar-se que les preocupacions principals de les ciutats fossin tingudes en compte. Aquestes preocupacions van quedar reflectides en bona part dels objectius, però especialment a l'ODS 11 ("Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilients i sostenibles").

Més enllà de l'ODS 11, el món local és bàsic per assolir l'Agenda 2030 i aquest paper fonamental de les ciutats s'explica per motius diversos:

1. Actualment, el 50% de la població del món viu a les ciutats i totes les previsions apunten que, per a l'any 2050, serà el 75%, tot i que hi ha regions del món, com ara l'Amèrica Llatina, que ja es troben al 80%.⁸
2. Aquesta concentració de població, al cap i a la fi, representa una concentració de consum de recursos, de manera que les ciutats:
 - a. són responsables del 70% del consum energètic mundial, i
 - b. són responsables del 70% de les emissions globals de CO₂.⁹
3. Alhora, les ciutats són els espais on es fan més presents la desigualtat, la pobresa extrema, l'atur i els comportaments menys sostenibles.
4. D'altra banda, les ciutats són el punt de trobada de la innovació i de la generació de riquesa i d'oportunitats, i prova d'aquesta importància econòmica és que avui en dia les ciutats generen el 80% del PIB mundial.¹⁰

Per aquests motius, les àrees urbanes, tot i que ocupen una superfície molt minoritària del planeta, són fonamentals a l'hora d'establir el model de desenvolupament. Qualsevol canvi que els permeti reduir la pobresa, la desigualtat i les emissions que provoquen el canvi climàtic tindrà un impacte extraordinari en el conjunt del planeta.

Més enllà d'aquests motius, hi ha un fet que encara dona més valor a les ciutats, i són les polítiques locals. És en la dimensió urbana, en la dimensió municipal, que l'actuació política i els projectes tenen un resultat més clar. Per tant, qualsevol voluntat d'implantar l'Agenda 2030 passa per l'acció municipal. Prova d'això és que, segons els experts, més del 65% de l'Agenda 2030 només es podrà assolir amb la implicació dels actors urbans i locals.¹¹ En definitiva, és a les ciutats on es decidirà l'èxit o el fracàs d'aconseguir un desenvolupament més sostenible.

L'Ajuntament de Barcelona i l'aposta per un canvi de model

Barcelona és una ciutat que des de fa temps ha apostat per un model que posa el desenvolupament sostenible al centre de les polítiques municipals.

Pel que fa a la sostenibilitat ambiental, l'acció municipal s'inicia al final dels anys noranta amb la implantació de l'Agenda 21, que culmina amb l'aprovació del primer compromís ciutadà per la sostenibilitat, el 9 de juny de 2002.¹² Aquest compromís es renova l'any 2012, per un període de deu anys, fins a l'any 2022. A partir d'aquest compromís s'han desplegat moltes fites, mesures i propostes, d'entre les quals es pot destacar la xarxa Barcelona + Sostenible, amb més de 1.000 organitzacions compromeses amb la sostenibilitat.

8. UN World Population Prospects.

9. UN-Habitat (2011). *Cities and Climate Change: Global Report on Human Settlements*.

10. McKinsey Global Institute (2011). *Urban World: Mapping the economic power of cities*.

11. Cities Alliance (2015). *Sustainable Development Goals and Habitat III: Opportunities for a Successful New Urban Agenda*.

12. <http://lameva.barcelona.cat/barcelonasostenible/ca/barcelona-sostenible/tags/page/de-lagenda-21-a-barcelona-sostenible>

Més enllà d'aquesta consciència ambiental, l'Ajuntament també ha tingut una visió de la sostenibilitat social, amb l'Acord ciutadà per una Barcelona inclusiva, que és un espai de participació, de cooperació públicoprivada i d'acció conjunta entre institucions i organitzacions de la ciutat que treballen per construir una Barcelona més inclusiva i amb més qualitat de vida per a totes les persones.¹³

Com a primer exemple del compromís de Barcelona amb una visió transversal de la sostenibilitat, a la fi del darrer mandat, el Govern municipal va aprovar l'Informe sobre localització dels ODS 2030 a Barcelona, presentat al Plenari del Consell Municipal el 29 de març de 2019.¹⁴ Aquest informe va ser un primer pas per identificar quins plans i programes aborden els disset ODS.

Però és en aquest mandat que l'Ajuntament ha decidit fer una aposta clara per l'Agenda 2030. L'acord de Govern del 10 de juliol decideix incorporar l'Agenda 2030 com una àrea d'activitat més de l'Ajuntament i, així, en el cartipàs municipal es decideix crear la tercera tinència d'alcaldia, responsable, entre d'altres coses, de l'impuls de l'Agenda. En consonància amb aquest canvi de prioritats, durant el Ple Extraordinari del 30 de setembre de 2019, el conjunt de grups municipals decideix aprovar una declaració a favor de l'impuls de l'Agenda 2030.

El paper de Barcelona en l'Agenda 2030.

Tenint en compte el pes del món local en l'Agenda 2030, així com la tradició de la ciutat de vincular-se a les apostes més avançades en matèria de sostenibilitat, resulta coherent i necessari que Barcelona interpreti localment ("localitzi") aquesta Agenda 2030 i l'adapti a les condicions del nostre context.

La localització de l'Agenda 2030 interpel·la tots els actors socials, econòmics, culturals i polítics de Barcelona, però d'una manera molt especial el seu Ajuntament, perquè n'és l'organització pública de referència i té competències i responsabilitats en la major part dels àmbits de la vida social. Aquesta organització, d'altra banda, es caracteritza per la cerca constant de respostes efectives a les necessitats actuals i futures de la ciutat.

I, en la cerca d'aquestes respostes, l'Agenda 2030 aporta uns avantatges específics clau que la responsabilitat que implica l'acció d'un govern per a tots els ciutadans i ciutadanes obliga a tenir en compte.

En primer terme, ofereix una **visió global dels problemes i de les accions que cal emprendre** i integra de forma equilibrada les tres grans dimensions del desenvolupament: social, ambiental i econòmica. Les prioritats poden variar al llarg del camí, però l'any 2030 tots els àmbits haurien d'haver assolit les fites previstes.

El segon avantatge és que els **ODS són molt coneguts i estan sent adoptats per administracions públiques d'arreu del món**, des de tots els nivells. La disponibilitat d'un imaginari i d'un llenguatge compartit sobre el desenvolupament humà pot facilitar l'establiment de grans acords sobre polítiques clau.

Finalment, hi ha el fet que plantegen una **perspectiva temporal inusualment llarga**, que engloba tres mandats municipals fins a la seva consecució. Això dona el marge necessari per plantejar, decidir i portar a terme projectes realment transformadors.

És per tot això que l'Ajuntament assumeix l'Agenda 2030 com a marc global d'acció i que hi valora quatre àmbits o dimensions de treball:

- **Una dimensió de compromís polític** per abordar les qüestions clau que decidiran la capacitat de Barcelona de continuar generant oportunitats vitals, inclusió i benestar social, en harmonia amb el seu entorn i sense comprometre el futur de les

13. http://www.bcn.cat/barcelonainclusiva/ca/que_es.html

14. <https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/bitstream/11703/113685/7/Informe%20Localitzaci%C3%B3%20ODS%202030%20a%20Barcelona%20definitiu.pdf>

generacions més joves i de les que han de venir. Parlem aquí de qüestions com el treball, l'habitatge, l'energia o la mobilitat, entre moltes altres.

- **Una dimensió de modernització de la gestió i dels serveis municipals**, perquè el compliment de l'Agenda 2030 suposa un impuls formidable tant per a l'avaluació de l'acció municipal com per a la innovació institucional (noves respostes per a nous reptes).
- **Una dimensió d'implicació social** en tots els àmbits (empresa, cultura, escola, esport, etcètera) i des de tots els nivells (ciutat, districtes, barris), que pot prendre formes diverses (comunicació, debat públic, projectes d'innovació i transformació social, etcètera), amb la idea d'aconseguir que els ODS i l'Agenda 2030 siguin els objectius i l'agenda de la ciutat de Barcelona.
- I finalment, **una dimensió de lideratge i projecció internacional de la ciutat**: fer de Barcelona una de les ciutats que lideren els canvis que el món necessita. Això es vincula, necessàriament, al compromís municipalista, que busca dotar els ajuntaments dels recursos necessaris per poder tirar endavant els seus projectes.

Això doncs, sobre la base d'aquestes quatre dimensions, el Govern municipal vol construir l'estratègia per aconseguir que la ciutat assoleixi tots els objectius de l'Agenda 2030.

Més enllà de l'entorn local

Tal com indica la Declaració de les Nacions Unides que aprova l'Agenda 2030, aquesta interpel·la tant als estats com als actors estratègics dels països signants de la Declaració a implantar el pla d'acció que representa l'Agenda. En aquest sentit, en el darrer any, l'Estat espanyol ha impulsat l'Alt Comissionat per l'Agenda 2030 i recentment ha dotat la Vicepresidència Segona de la responsabilitat d'impulsar l'Agenda 2030. En l'àmbit català, el Govern de la Generalitat ha impulsat el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030, on alinea tota l'acció del Govern català amb l'assoliment d'aquesta agenda.

D. Objectiu de la mesura de govern

Atesa l'oportunitat que representa l'Agenda 2030 en l'àmbit local, des del Govern de l'Ajuntament creiem que és necessari definir una estratègia per complir l'Agenda 2030 a la ciutat de Barcelona.

Aquesta mesura de govern pretén, doncs, desglossar aquesta estratègia i definir-ne les línies estructurals, així com els mecanismes que s'empraran per assolir-la.

L'estratègia se sustenta en tres grans línies:

- Línia estratègica 1. L'Agenda 2030 a l'Ajuntament
- Línia estratègica 2. L'Agenda 2030 a la ciutat
- Línia estratègica 3. Barcelona 2030 internacional

E. Línia estratègica 1. L'Agenda 2030 a l'Ajuntament

Com s'ha vist en apartats anteriors, el 65% de l'Agenda 2030 depèn de la implicació dels actors subestats, entre els quals els ajuntaments tenen un paper molt destacat. L'Ajuntament de Barcelona, com a institució central de la ciutat de Barcelona, ha de tenir un paper principal en l'impuls del nou model de desenvolupament i implantar polítiques i mesures pròpies i facilitar a les empreses, les organitzacions socials i la ciutadania en general la realització d'accions que transformin la nostra ciutat, seguint la lògica del cercle virtuós que representa l'Agenda 2030.

Aquesta línia estratègica se centra en l'activitat que es durà a terme des de l'Ajuntament per assolir l'Agenda 2030. Aquesta activitat es concreta en les mesures següents:

- Adaptar l'Agenda 2030 a la realitat local de Barcelona
- Alinear la planificació de l'Ajuntament amb l'Agenda 2030
- Fer el seguiment de l'assoliment de l'Agenda 2030
- Innovar per garantir que s'assoleix l'Agenda 2030
- Donar un impuls específic a l'Agenda 2030 dins de l'Ajuntament
- Crear espais de treball de l'Ajuntament per impulsar i assolir l'Agenda 2030

Mesura 1.1. Adaptar l'Agenda 2030 a la realitat local de Barcelona

L'Agenda 2030 es compon de disset ODS. Aquests ODS tenen definides 169 fites que, una a una, indiquen quin és l'horitzó que s'ha d'assolir l'any 2030 en les matèries específiques de cadascun dels ODS. Associats a aquestes fites, les Nacions Unides han identificat 232 indicadors. Aquest feina exhaustiva per part de les Nacions Unides s'ha d'entendre dins el marc d'un acord mundial, en el qual, a vegades el conjunt de fites tenen una definició genèrica o transversal a fi que tots els països que han subscrit l'Agenda 2030 s'hi sentin reconeguts. Per això, és necessari fer una interpretació local d'aquesta agenda, el que es coneix com a localització.

- a. En aquest sentit, des de l'Ajuntament de Barcelona, s'analitzaran les 169 fites i se seleccionaran les que tinguin una vinculació directa amb l'àmbit local, tant perquè hi ha una acció vinculada per part de l'Ajuntament de Barcelona, per competències o per activitat expansiva del consistori, com per una acció directa de la resta d'agents de la ciutat.
- b. Una vegada seleccionades les fites que són d'àmbit barceloní, es farà un exercici d'adaptació a la realitat de Barcelona sense perdre l'esperit de la fita original i tenint en compte l'estat actual d'aquesta fita a la ciutat. Aquesta activitat ens permetrà disposar d'una Agenda 2030 de Barcelona, amb fites per a Barcelona, que seran l'horitzó que haurem d'assolir plegats com a ciutat.

Mesura 1.2. Alinear la planificació de l'Ajuntament amb l'Agenda 2030

Si l'Ajuntament vol liderar la consecució de l'Agenda 2030, té l'obligació de vincular tota la seva activitat a aquesta agenda. Per fer-ho, res millor que tenir alineats els principals instruments municipals propis de planificació amb aquesta agenda, és a dir el Programa d'actuació municipal (PAM) i el pressupost municipal.

- a. En aquest sentit, el PAM 2020-2023 tindrà vinculada cadascuna de les seves mesures a les fites de l'Agenda 2030. Aquesta vinculació permetrà observar si les actuacions previstes incorporen les fites ODS i de quina manera. Com que l'Agenda 2030 és un pla d'acció per als propers deu anys i, per tant, engloba tres mandats municipals (2020-2023, 2023-2027 i 2027-2031), el PAM 2020-2023 no té per què estar vinculat amb el 100% de les fites de l'Agenda 2030, ja que aquesta vinculació es podrà anar ampliant en els PAM següents.

- b. Pel què fa al pressupost municipal, la filosofia és la mateixa i, en aquest sentit, els programes pressupostaris s'alinearan amb les fites ODS i d'aquesta manera permetran copsar l'esforç econòmic que fa l'Ajuntament per assolir-les.
- c. En cadascun dels plans i programes que aprovi el Govern municipal, tant si són de caràcter sectorial com territorial o transversal, s'hi farà constar la fita o fites ODS a les quals contribueix.

Aquesta vinculació del PAM i del pressupost a l'Agenda 2030 s'anirà fent en cada nova edició d'aquests documents: cada quatre anys, en el cas del PAM, i anualment, en el cas del pressupost.

Mesura 1.3. Fer el seguiment de l'assoliment de l'Agenda 2030

La localització de les fites vindrà acompanyada d'una bateria d'indicadors tant d'activitat municipal com de context i de resultat de ciutat, que han de permetre observar el grau d'assoliment de l'Agenda 2030. Gràcies a aquest conjunt d'indicadors, anualment es podrà avaluar el grau d'assoliment de l'Agenda 2030 a la ciutat de Barcelona. Aquesta avaluació permetrà observar respecte a quines fites Barcelona té encara camí per recórrer, cosa que indicarà a l'Ajuntament i a la ciutat en general on s'ha de treballar d'una forma més intensa per intentar arribar a tots els ODS.

Mesura 1.4. Alinear la innovació municipal amb l'assoliment de l'Agenda 2030

Davant de la necessitat de treballar més intensament per mirar d'assolir l'Agenda 2030, des de l'Ajuntament, però també des de la ciutat, caldrà fer una reflexió, i valorar si és necessari treballar de forma diferent per aconseguir els objectius que ens hem fixat. Per això, la innovació és bàsica per a l'Agenda 2030, ja que s'haurà d'incorporar al conjunt de les polítiques municipals i, alhora, caldrà vincular l'Agenda 2030 als espais d'innovació ja existents.

- a. En aquest sentit, la Fundació BIT Habitat serà l'espai conjunt de la innovació de l'Ajuntament, el lloc on es vetllarà per la coordinació i la coherència de totes les polítiques innovadores i perquè estiguin alineades amb l'Agenda 2030. La innovació fa temps que està implantada a l'Ajuntament en àmbits diversos, com la innovació social, la innovació digital o els processos de participació.
- b. Des de la Fundació BIT Habitat es desenvoluparà una línia d'innovació Agenda 2030 des d'on s'impulsaran mesures innovadores específiques a fi d'assolir-la.

Mesura 1.5. Donar un impuls específic a l'Agenda 2030 dins de l'Ajuntament

Amb aquesta voluntat d'avançar en l'Agenda 2030, l'Ajuntament haurà de ser el primer a donar exemple. Per això, s'elaborarà una mesura de govern específica de millores i canvis d'hàbits en la gestió ordinària municipal que estigui alineada amb els principis de sostenibilitat econòmica, social i ambiental. En aquests processos de millora, la compra i la contractació pública municipal és un instrument clau per impulsar la transformació cap a una administració més sostenible. Així, per exemple, s'avançarà de manera decidida en contractació pública social, ambiental i econòmicament responsable, incloent-hi l'impacte exterior.

Mesura 1.6. Crear espais de treball de l'Ajuntament per impulsar i assolir l'Agenda 2030

Per desenvolupar aquestes mesures, el Govern crearà dos òrgans específics: la Comissió per a l'Impuls i l'Assoliment de l'Agenda 2030 i el Consell Acadèmic Assessor de l'Agenda 2030.

- a. **Creació de la Comissió Municipal per a l'Impuls i l'Assoliment de l'Agenda 2030**
D'acord amb les recomanacions plantejades en l'Informe sobre localització dels ODS 2030 a Barcelona, presentat al Plenari del Consell Municipal el 29 de març de

2019, l'Ajuntament crearà la Comissió per a l'Impuls i l'Assoliment de l'Agenda 2030. Es tracta d'una comissió interna de l'Ajuntament, formada per membres de l'equip gestor de l'Ajuntament i presidida per la tercera tinenta d'alcaldia. La missió d'aquesta comissió és alinear les polítiques municipals amb els ODS, mesurar i analitzar l'evolució de la ciutat respecte als ODS i promoure la col·laboració interdepartamental a fi d'aconseguir-los.

b. *Constitució del Consell Acadèmic Assessor de l'Agenda 2030*

Innovar en matèria de polítiques públiques és complex per si mateix, però innovar en múltiples polítiques alhora, amb una triple dimensió econòmica, social i ambiental, és encara més complex. Per això, es considera adequat que es constitueixi un consell acadèmic assessor de l'Agenda 2030, format per acadèmics de prestigi reconegut dels àmbits econòmic, social i ambiental. La seva missió serà assessorar el Govern municipal en la definició de mesures concretes d'impuls de l'Agenda 2030 a la ciutat de Barcelona.

F. Línia estratègica 2. L'Agenda 2030 a la ciutat

Una vegada s'hagin localitzat les fites ODS, caldrà que les persones i les organitzacions que vivim i treballem a Barcelona i ens l'estimem ens esforcem conjuntament per assolir-les. Per tant, "Agenda 2030 a la ciutat" no vol dir altra cosa que impulsar l'aplicació de l'Agenda 2030 per part de la resta d'agents de la ciutat de Barcelona. En aquest sentit, primer cal difondre i donar a conèixer aquesta iniciativa a la ciutadania, començant pels treballadors i treballadores de l'Ajuntament i les empreses vinculades. Més enllà de la comunicació, cal impulsar la participació de la ciutat i per això s'han de crear o reaprofitar espais de participació/comunicació amb entitats/empreses per tal d'alinejar la seva activitat a l'Agenda 2030.

De forma concreta, aquesta línia estratègica inclourà les mesures següents:

- Elaboració d'un pla de comunicació de l'Agenda 2030
- Elaboració d'un pla d'implicació municipal amb l'Agenda 2030
- Impuls de processos participatius de presentació de propostes per part de la ciutadania
- Creació d'una taula per a l'impuls de l'Agenda 2030 a Barcelona
- Impuls d'un certificat de compliment de l'Agenda 2030 per part de proveïdors municipals
- Garantia que l'Agenda 2030 estarà present en els espais existents de participació de l'Ajuntament de Barcelona

Mesura 2.1. Elaboració d'un pla de comunicació de l'Agenda 2030

Impulsar l'Agenda 2030 a la ciutat de Barcelona requereix un primer pas, que és tenir-ne un coneixement ampli. Per fer-ho, és imprescindible un pla de comunicació que expliqui, a escala de ciutat, què vol dir l'Agenda 2030 i quines accions podem fer nosaltres, des de les organitzacions fins a les persones. Per això, posarem en marxa un pla de comunicació de l'Agenda 2030 per a tot el mandat.

Mesura 2.2. Pla d'implicació municipal amb l'Agenda 2030

A escala municipal, elaborarem un pla d'implicació dels treballadors i treballadores municipals amb l'Agenda 2030. Aquest pla constarà de dues grans accions.

- a. D'una part, una de formativa, en la qual, conjuntament amb l'Àrea de Recursos Humans de l'Ajuntament, es definiran continguts comunicatius i formatius perquè tots els perfils de treballadors i treballadores tinguin un coneixement adequat de l'Agenda 2030 i puguin implicar-s'hi de forma activa, a més de poder explicar-ho quan atenguin la ciutadania.
- b. A escala municipal, també es desplegaran processos d'innovació interna a partir d'iniciatives que permetin aprofitar el coneixement i l'experiència dels treballadors i treballadores per fer arribar propostes de millora de polítiques públiques. D'aquestes propostes, es recolliran les de més impacte i també més viabilitat, i s'impulsaran dins de l'acció municipal.

Per promoure l'Agenda 2030 al conjunt de la ciutat, ens caldrà teixir aliances amb tots els actors. Per fer-ho, caldrà donar-los veu i generar espais de cooperació entre actors. És en aquest sentit que es despleguen les mesures següents:

Mesura 2.3. Impuls de processos participatius de presentació de propostes per part de la ciutadania

S'endegarà, durant cada legislatura, un procés participatiu amb la ciutadania dins dels processos de participació de l'aprovació del PAM. Inicialment, en aquesta legislatura, el procés participatiu se centrarà en la localització de les fites de l'Agenda 2030.

Mesura 2.4. Creació d'una taula per a l'impuls de l'Agenda 2030 a Barcelona

La localització de l'Agenda 2030 a Barcelona és una localització de ciutat, no només de l'Ajuntament. Per tant, caldrà que l'impuls de l'Agenda es faci per part de tots els agents de la ciutat. Per això, l'Ajuntament crearà una taula per a l'impuls de l'Agenda 2030 a Barcelona amb la presència de les entitats i les empreses més representatives. Dins d'aquesta taula es preveu definir espais de col·laboració per impulsar propostes concretes que despleguin els agents privats i associatius de la ciutat principalment.

Mesura 2.5. Impuls d'un certificat de compliment de l'Agenda 2030 per part de proveïdors municipals

Conjuntament amb els professionals del sector de l'auditoria, des de l'Ajuntament impulsarem la certificació A2030, que reconeixerà les organitzacions que duen a terme accions concretes i d'impacte en matèria d'ODS. Aquesta acció permetrà la creació de clàusules ODS en els processos de contractació pública.

Mesura 2.6. Garantia que l'Agenda 2030 estarà present en els espais existents de participació de l'Ajuntament de Barcelona

Finalment, incorporarem l'Agenda 2030 als espais de participació ja promoguts per l'Ajuntament, tant pel que fa a contingut com a escala presencial.

G. Línia estratègica 3. Barcelona 2030 internacional

Aquesta línia estratègica implica, d'una banda, compartir amb altres ciutats del món experiències i coneixements sobre la implantació de l'Agenda 2030 i, d'altra banda, posicionar el compromís de Barcelona per l'Agenda 2030 a escala internacional, amb vocació de liderar la implantació de l'Agenda 2030 a nivell de ciutats europees i a nivell de metròpolis del món. Per això, caldrà reforçar la presència de l'Ajuntament en espais nacionals i internacionals de cooperació municipal que treballin en el desplegament de l'Agenda 2030. Òbviament, aquesta tasca no neix de nou sinó que s'aprofitarà la feina ja feta en els darrers anys des de la Direcció de Justícia Global i altres àrees i direccions de l'Ajuntament de Barcelona.

En termes de mesures concretes, aquesta línia estratègica tindrà les següents:

- Creació d'un grup de treball de ciutats per a l'impuls de l'avaluació de la implantació de l'Agenda 2030
- Lideratge de la implantació local de l'Agenda 2030 en organismes multilaterals
- Alineació dels grans esdeveniments internacionals de la ciutat amb l'Agenda 2030
- Atracció d'esdeveniments internacionals vinculats amb l'Agenda 2030 a Barcelona
- Impuls internacional del compliment de l'Agenda 2030 en els contractes de col·laboració publicoprivada

Una bona implantació de l'Agenda 2030 a escala local implica un coneixement d'experiències prèvies i, alhora, disposar d'un espai per a intercanvi de processos i metodologia.

Al mateix temps, com que l'Agenda 2030 és el principal programa de treball a escala multilateral, l'acció internacional de l'Ajuntament ha vincular-se necessàriament a la facilitació, el seguiment i l'avaluació de la implementació de l'Agenda 2030. És per això que des de l'Ajuntament es promourà, en el marc de les xarxes municipalistes en què participa, el reconeixement del rol dels governs locals en l'assoliment dels ODS.

18

Estratègia
d'impuls de
l'Agenda 2030
a la ciutat de
Barcelona

Mesura 3.1. Creació d'un grup de treball de ciutats per a l'impuls de l'avaluació de la implantació de l'Agenda 2030

Amb la necessitat de compartir experiències i bones pràctiques, des de l'Ajuntament treballarem per crear un grup de treball de ciutats per a l'impuls de l'avaluació de la implantació de l'Agenda 2030 a escala local, dins de l'organització Ciutats i Governos Locals Units (CGLU).

Mesura 3.2. Lideratge de la implantació local de l'Agenda 2030 en organismes multilaterals

Com a part d'aquesta estratègia de destacar el pes local en el desplegament de l'Agenda 2030, a escala internacional treballarem perquè aquesta idea estigui present en els organismes multilaterals. Per això:

- a. Conjuntament amb organismes multilaterals (ONU, UE, etcètera), es treballarà per crear, dins d'aquests ens, espais nous de treball entre ciutats en relació amb la implantació de l'Agenda 2030, que siguin espais que permetin compartir coneixement i bones pràctiques, valorar la implantació conjunta de polítiques entre administracions locals diferents i incidir sobre les decisions d'aquests organismes que afectin les possibilitats d'implementació de l'Agenda 2030.
- b. A escala internacional, també es treballarà per fer que les empreses de Barcelona s'incorporin a les xarxes privades de desplegament de l'Agenda 2030, com ara el Pacte Global o similars, amb l'objectiu final d'impulsar mesures des del sector privat que tinguin un impacte positiu al conjunt de la ciutat.

L'Ajuntament, amb la voluntat que Barcelona sigui un referent en l'Agenda 2030, treballarà en dues línies d'acció per tal que l'Agenda 2030 estigui present en els esdeveniments internacionals de la ciutat.

Mesura 3.3. Alineació dels grans esdeveniments internacionals de la ciutat amb l'Agenda 2030

Es treballarà per fer que els grans esdeveniments internacionals de la ciutat s'alineïn amb l'Agenda 2030, tant en termes de contingut com d'organització, i es garantirà que aquests esdeveniments permetin que la ciutat sigui un referent en l'aplicació dels ODS i, alhora, que vinculin la seva generació de coneixement amb l'Agenda 2030. Aquesta acció s'ha d'entendre com a part del procés de conscienciació sobre l'Agenda 2030. Per això, vincularem els principis que regeixen aquesta agenda amb els esdeveniments principals de la ciutat: Mobile Congress, Marató, Primavera Sound, Sónar, Grec, La Mercè, Smart City Expo World Congress, etcètera. Aquesta vinculació dels principis de l'Agenda 2030 amb els esdeveniments implica que aquests darrers hauran de preveure accions comunicatives al voltant de l'Agenda 2030, però, sobretot, hauran de modificar processos interns per tal de garantir el compliment de la sostenibilitat ambiental, econòmica i social que implica l'aplicació de l'Agenda 2030.

Mesura 3.4. Atracció d'esdeveniments internacionals sobre l'Agenda 2030 a Barcelona

Des de l'Ajuntament, treballarem per atraure a la ciutat de Barcelona esdeveniments internacionals vinculats a l'Agenda 2030. Hem d'aconseguir que Barcelona sigui una ciutat de referència no només en l'aplicació de l'Agenda 2030 sinó també en l'espai de reflexió per assolir aquesta agenda.

Finalment, fer efectiva l'Agenda 2030, com tenim clar des de l'Ajuntament, és viable a partir de la participació de tots els actors que intervenen en el món local. Per això, impulsem la segona línia estratègica, l'Agenda 2030 a la ciutat. Tanmateix, aquesta realitat ha de ser present a escala internacional, perquè, tot i que actuem localment, la solució ha de ser global. Per això, entenem que l'esforç que volem fer des de l'Ajuntament en impulsar unes col·laboracions publicoprivades millors, a partir de la certificació de compliment de l'Agenda 2030, ha de ser un impuls d'àmbit internacional i que aquestes bones pràctiques en les relacions entre el sector públic i el privat han de tenir difusió en altres ciutats i regions del món. És per aquest motiu que despleguem la mesura següent.

Mesura 3.5. Impuls internacional del compliment de l'Agenda 2030 en els contractes de col·laboració publicoprivada

Des de l'Ajuntament, conjuntament amb centres de recerca i organismes internacionals i multilaterals, impulsarem el desplegament de bones pràctiques i metodologies de col·laboracions publicoprivades que compleixin amb els criteris de l'Agenda 2030 i tinguin un impacte positiu en els ODS. En aquest sentit, treballarem per definir processos de contractació pública responsable i valorarem, entre d'altres, criteris com el respecte pels drets humans en la cadena global de subministrament dels proveïdors públics.

Barcelona té tots els elements per ser un referent en l'aplicació de l'Agenda 2030, perquè les barcelonines i els barcelonins tenim un esperit emprenedor, un compromís amb la justícia social i un respecte pel nostre entorn que serà clau a l'hora d'aconseguir un futur millor, que és el que representa l'Agenda 2030. Si volem garantir aquest futur, cal que despleguem l'Agenda 2030.

H. Calendari

Línia estratègica 1. L'Agenda 2030 a l'Ajuntament

- 1.1. Localització Agenda
- 1.2. Alineació PAM i Pressupost
- 1.3. Avaluació (seguiment assoliment)
- 1.4. Alineació de la Innovació municipal amb l'Agenda
- 1.5. Impuls Agenda 2030 dins de l'Ajuntament
- 1.6. Comissió Transversal per a l'impuls i l'assoliment de l'Agenda 2030
- 1.7. Consell Acadèmic Assessor de l'Agenda 2030

Línia estratègica 2. L'Agenda 2030 a la ciutat

- 2.1. Pla de Comunicació de l'Agenda 2030
- 2.2. Vinculació dels esdeveniments principals de la ciutat amb l'Agenda 2030
- 2.3. Elaboració d'un Pla d'Implicació Municipal amb l'Agenda 2030
- 2.4. Processos participatius
- 2.5. Taula per a l'impuls de l'Agenda 2030 a Barcelona
- 2.6. Certificat de compliment de l'Agenda 2030
- 2.7. Presència de l'Agenda 2030 en els espais existents de participació de l'Ajuntament

Línia estratègica 3. Barcelona 2030

- 3.1. Grup de treball de ciutats per la implantació de l'Agenda 2030
- 3.2. Liderar la implantació local de l'Agenda 2030 en organismes multilaterals
- 3.3. Alineació dels grans esdeveniments internacionals de la ciutat amb l'Agenda 2030
- 3.4. Atracció d'esdeveniments internacionals vinculats amb l'Agenda 2030 a Barcelona
- 3.5. Impuls internacional de l'Agenda 2030 en els contractes públic-privats

- Correspon a trimestre o any on es realitza aquesta mesura
- Correspon a trimestre o any on s'inicia aquesta mesura

